RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LÉGAL

SAN THU MUOI BA. — SỐ THU 2606 MỖI SỐ: 0$02 NGAY THU TƯ 25 NOVEMBRE 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LÉGAL INDOCHINE N° 4314

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres et textes de la rédaction doivent être adressés au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F.H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN VĂN VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM HUY LỘC
Administrateur-gérant: NGUYỄN V. LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de largeur.
Une seule insertion. . . . . 0$30 la ligne
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

MANDI

	Đã kỷ nghị Hanoi và các tỉnh Bắc kỳ	Nam-kỳ	Cao-miên	Ai-lao	Bắc kỳ và Trung kỳ	Nam-kỳ, Cao-miên, Ai-lao và Pháp	Ngoại quốc
Một năm	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00	
Các lang và							
Các công sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.25	3.25	3.30	6.00	
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00	
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.55	1.00	

Xin trả tiền trước tại các tòa báo-quán.

Mấy lời kính-cáo cùng các thầy giáo trường tư

Trong khoảng vài năm nay, người nước ta xu-hướng về đường Pháp-học một ngày một đông; số học-trò nhiều quá, trường công không đủ thu dung; những nhà có con em xin vào trường công không được, không có lẽ ngồi nhìn nó chơi-bời lêu-lổng, bỏ phí cái thì-giờ báu quí lúc thanh-niên, thế tất phải tìm thầy cho học, mà các trường tư nhân cái sự nhu-cầu ấy kíp bách ấy mới xuất hiện ra công một ngày một nhiều. Cái nghề dạy học tư ở nước ta bây giờ cũng đã thành là một cái nghề rất trọng-yếu và rất thời-thời, mà có lẽ từ giờ về sau, cái nghề ấy còn nở ngày mỗi thêm phát-đạt nữa. Các nhà tân-học ta ai đã đặt mình vào cái nghề ấy rồi đáng ấy, thật khéo biết chọn nghề thay!

Trong xã hội là một trường-sở thông công dịch sự, người làm nghề này, kẻ làm nghề khác, nghề gì cũng là một cái thuật mưu-sinh. Song người ta cũng qui biết chọn nghề, có cái nghề chỉ ích về đường vật-chất mà không ích gì về đường tinh-thần; có cái nghề chỉ lợi cho một mình mà không lợi gì kíp đến công-chúng; những người có học-thức, có tư-tưởng thì làm nghề gì cũng muốn vừa lợi cho mình lại vừa lợi cho cả công-chúng, chẳng những trọng cái cách sinh-hoạt về vật-chất mà lại trọng cái cách sinh-hoạt về tinh-thần. Cái nghề dạy học xưa nay các bậc trí giả vẫn cho là một nghề cao-thượng vui thú nhất trong các nghề, bổng lộc tuy chẳng được bao nhiêu, nhưng thù phận ân thưởng, thần già cũng không hề thiếu thốn, mà đào tạo được nhân-tài, dẫn dụ được hậu-tiến, dạy một lũ thiếu niên mà trông thấy cái ngày thành tài đạt đức, khác nào như trồng một cái cây mà trông thấy cái ngày kết quả khai hoa, trong tinh-thần khoái-lạc bề lớ là bao, mà cái công đức phổ-cập đến công chúng biết nhường nào! Thử coi những bậc sư nho ở nước ta ngày trước như cụ Chu-văn-An đời Trần, cụ Nguyễn-bỉnh-Khiêm đời Lê, cho đến gần đây như cụ hoàng-giáp Nhân-mục Lê Cúc-hiên cụ Cử-phan Võ-thạch Nguyễn-huy-Đức, hoặc gửi thân ở nơi rừng núi, hoặc hối tích ở chốn hương-thôn mấy gian nhà cỏ, một tấm nệm xanh, hết ngày nọ qua tháng kia, vui cùng với đệ tử môn sinh, bàn nghĩa-lý văn-chương, lợi lộc kể không có chút gì, mà mải miết đến già, không khi nào biết chán biết nỏi. Chẳng những các cụ nước ta như thế, mà đến các nhà sư-phạm ở bên Âu Mỹ cũng có nhiều ông cúc cung tận tụy về một nghề dạy học cho đến khi đầu bạc răng long, một đời ăn mặc kham-khổ mà trong bụng vẫn vui sướng như thường, không khi nào chịu đổi sang nghề khác. Ấy cái nghề dạy học, cổ nhân gọi là cái nghề cay bằng lưỡi, tuy cũng là một kế sinh-nhai, nhưng có cái giá-trị và cái thú-vị đặc biệt hơn các nghề. Các thầy giáo trường tư ta bây giờ chọn lấy cái nghề này mà làm, quả thật là cái nghề qui giá vô cùng, có thể mong được nổi gót các bậc tiền-hiền nước ta mà sánh cùng các nhà sư-phạm Âu Mỹ vậy.

Tuy nhiên, muốn làm cho được trọn vẹn cái nghề ấy có phải là dễ đâu. Không kể những kẻ bụt bước nhỡ thì, bất-đắc-dĩ chỉ nấn-ná qua ngày để kiếm cái tử-lương hỗ-khẩu sống chết mặc bay, tiền thầy bỏ túi, thì còn nói gì giáo-dục, còn xứng đáng gì cái huy-hiệu ông thầy; đến những người học hành khá, chữ nghĩa thông, dủ cái trình độ làm thầy mà quyết chí về nghề dạy học, cũng lại cốt phải chú-trọng về cái mục-đích giáo-dục hơn là cái mục-đích sinh-nhai, biết luyện cái phẩm hạnh của mình cho đứng đắn để làm cái mô-phạm cho phẩm-hạnh học-trò, tập cái tri-thức của mình cho rộng rãi để làm cái nguồn suối cho tri-thức học-trò, lợi-dụng tâm lý mà khai-phát cho học-trò được chóng mở-mang, khéo lựa tính-cuất mà chỉ bảo cho học-trò được mau tấn-tới; có thế thì cái nghề của mình mới làm được trọn vẹn, mới thành là cái nghề cao-thượng vui thú mà mình được hưởng riêng.

Ôi! thỉnh thoảng người ta có ham muốn gì mới chịu cố làm điều hay, có kiêng sợ gì mới không dám làm điều bậy. Kia như các thầy giáo trường công, có điều-lệ thưởng phạt của chính phủ, có quyền lực giám-đốc của quan trên, vậy mà còn có kẻ mượt phép nước, trái lệnh trên, làm lỗi cái việc bổn phận của mình. Các thầy giáo trường tư chỉ lấy cái lương-tâm mà đối với những người ký-thác con em, mà những nhà có con em đi học không phải là giáo dục chuyên-môn, có ai biết phép dạy thế nào là hoàn-toàn, tư-cách thế nào là xứng đáng; người nào không có cái quan-niệm về nghĩa-vụ, thì muốn sao được vậy, còn có e sợ chút nào. Như thế mà ở làm trọn vẹn cái nghề cao-thượng vui-thú của mình lại càng khó lắm mà càng đáng quí lắm.

Xin có một lời kính-cáo các thầy giáo trường tư ta rằng: Lũ thiếu-niên tuấn-tú của nước nhà mười phần tuy có tới bảy tám phần học-trò trường công, nhưng cũng có tới hai ba phần học-trò các trường tư; hai ba phần người ấy giỏi hay là dở, nên hay là hư, là chỉ nhờ ở cái lương tâm của các ngài vậy. T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 21 Novembre 1925

Cải chương-trình hội-nghị tại tư-dân nghị-viện

Tại tư-dân nghị-viện, M. Blum trần-thuyết các điều đại-cương trong bản dự án của đảng xã-hội về việc cưỡng-chế về tư bản. Ông nói bản dự án của chánh-phủ trái hẳn với bản dự-án của đảng xã-hội và chứng-minh rằng việc cưỡng-chế tiền-tệ là việc đảng xã-hội lưu-tâm nhất. Ông nói ông ưng-thuận lại các trái-quyền và ông lại nói trước đây quan tổng-lý ông nói-cao đã cam-đoan với hội-đồng rằng sẽ bao-cuộc việc phát hành giấy bạc. M. Blum phản-kháng việc tăng số giấy bạc. Ông nói ông ưng việc tính toán lại các trái-quyền. Ông xin ông Painlevé hứa với nghị-viện rằng đừng tăng số giấy bạc lên nữa.

Ông Painlevé đáp lại rằng ông sẽ hết sức ích lợi việc ấy, nhưng ông không có thể cam-đoan về việc ấy được.

Trong khi nghị-viện đình-hoãn, chánh-đoàn xã-hội họp để bàn xem định dùng cái thái-độ thế nào.

Đến lúc nghị-viện lại họp, thì ông Painlevé đọc nói cái tương-lai của quốc-dân, không phải quan-tâm riêng ở chánh-phủ, vì chánh-phủ không sao trong trước hết thấy cần việc được, nhất là trong khi có người báo-bao những việc khác-lại. Vậy tôn-nói-các xin nghị-viện tín nhiệm và xin nghị viện bỏ phiếu ưng chuẩn ngay cho.

Đến lúc nghị-viện đình hoãn một lần nữa, liên-hiệp-đoàn tả đảng lại họp và quyết-nghị ưng thuận xin nghị-viện bàn đến các khoản trong chương-trình.

Tại chính-sách xã hội thì lại phân làm hai cảnh. Một cảnh muốn để trình nghị việc một khoản phản-nghị của đảng xã-hội. Lời ban ấy có các ông Compère Morel, Paul Faure và Cara elli tán-thành. Một cảnh bàn nên thay lời chính-đoàn tuyên bố một bài nói cái lý thuyết của đảng xã-hội, rồi bỏ phiếu ưng để nghị-viện bàn đến các khoản trong chương-trình của chánh-phủ. Lời bàn ấy có M. Renaudel, Vincent Auriol, Blum, Mistral và Montet tán-thành. Lời bàn thứ nhất này được 38 phiếu mà thuận đối với lời bàn thứ nhất được có 15 phiếu.

Trong khi nghị-viện bàn bạc đêm, M. Blum có tuyên-bố rằng chánh đoàn xã hội sẽ bỏ phiếu ưng để nghị-viện bàn các khoản trong chương-trình, mà chỉ ưng cho phép nhà Pháp quốc ngân-hàng cho nhà nước vay thêm 1 5 0 triệu mà thôi, chứ không được cho vay quá số ấy. Ông lại nói rõ thế nào mặc lòng, không khi nào được quá số ấy. Đảng xã hội nhất quyết như thế, chứ không thay đổi được nữa.

Sau nghị viện bỏ 294 phiếu đối với 260 phiếu ưng bàn đến các khoản trong chương-trình.

Nghị viện có nghị bãi mấy bản phản-nghị, trong có có một bản của đảng cộng-sản.

Bản phản nghị của M. Bonnefous xin đặt một cuộc sổ số công bị bãi. Bản phản nghị Boyer bàn nên đặt một công-thái 100 nghìn tờ vạn, được giao cho một tiểu ban xem xét.

Khoản thứ nhất trong chương-trình, về việc đặt một quỹ riêng về viên hoàn trái, được nghị-viện giơ tay ưng thuận.

Đoạn nghị viện bàn đến các khoản sau

Chiến sự ở Syrie

Quân Druses vẫn đang ở Medjdeyzoun; không đánh nhau ở đâu cả.

Việc nước Anh

Hoàng-thái-hậu Alexandra lạ thế. Các cuộc vui đặt để mừng việc ký giao ước Locarno ngày 1er décembre này đều bị bãi cả.

Ở La Haye có tin rằng về việc Mossoul, tòa thẩm-phán quốc-tế viên bỏ bằng lời hội-đồng quản-trị nói. Vậy quốc quyết nghị hai bên cũng phải thân theo, và hội-đồng quyết nghị thời phải đồng thanh mới được, mà nước Anh và nước Thổ thì không được dự vào việc quyết định ấy.

Chiến-sự ở Maroc

M. Primo de Rivera tuyên bố rằng nước Tây-ban-nha sẽ chưa chiến-tranh đến khi nào Abd El Krim bị thất bại hẳn mới thôi. Tây-ban-nha hết sức đánh miền Agadir, là nơi sào huyệt của địch-quân.

Việc chánh trị nước Đức

Các viên ban của tòa nội các đã quốc dã xét bản dự án pháp luật về việc ưng chuẩn các giao ước Locarno, về việc nước Đức vào hội Vạn-quốc. Các tòa nội các của các nước khác cũng sẽ họp để bàn án vấn đề ấy.

Đại-tướng Ludendorff vừa bắt công-kích thống chế về cái thái độ của thống chế đối với giao ước Locarno.

Việc cải-tổ nước Ba-lan

M. Skrzynski sắp lập nội các liên-lạc cả các chánh đảng. Các đảng xã-hội cấp tiến cũng dự vào. Ông chủ tướng bộ ngoại giao.

Việc chính trị nước Ai-cập

180 ông nghị viên về ngôi viện sẽ bị giải tán lại họp và cử Zaghloul pacha làm nghị trưởng. Bảng phân đối chánh phủ có thuyền bổ ông-kiên chánh phủ về sự cấm nghị-viện ấy họp.

Việc nước Trung hoa

Quân Phụng-thiên tự tập về phía nam Vạn-lý trường thành. Ở khu binh tam giác Thiên-tân-Chefoo, và Sơn-hải-quan, hiện có 80.000 quân đóng giữ. Ở đây có lệnh ra, dự thành và dự phòng có mọi việc.

Quân Phụng-thiên dự phòng như thế, là vì có bài được cải chương-trình dụng binh của quốc đảo quân mà chương-trình do Phụng-ngọc-bản định. Mọi phần quân ấy sẽ đánh Nhiệt hà, một phần sẽ đặt mình với liên quân của Nga-bội-Phụ, để đánh Sơn-đông mà phần nữa sẽ trợ lực cho quân Hồ-kế để đánh Thiên-tân.

Hội quốc dân quân đánh được cả nơi, thì Phụng-ngọc-Tường cũng tây-tương sẽ đánh đồ Ngô-bội-Phụ, Tôn-truyền-Phương và Trần-diện-Nam.

Phòng sẽ cam thì gói vì quân đội của các tướng ấy, mà lập ra các đội quân xích-vệ, và một chánh phủ cách-mệnh ở Bắc-kinh. Hiện nay quốc dân quân đã đông tụ tại quân xích vệ.

Việc nước Nhật-bản

Nghe đâu quan thầy quân phó nguyên-soái Jusaei Fuku phái mình được một phép trực các tàu ngầm bị đắm. Cứ như việc thì nguyên mới đây, thì dùng phép ấy trục được một cái tàu ngầm mất có 8 giờ rưỡi, như vậy thì có thể cứu được cả thảy thảy bị hãm trong tàu.

Bộ Hải-quân Nhật-bản phản kháng lời nước Nga xin mua một nửa số dầu hỏa ở bắc bộ Sakhaline vì việc ấy có đến nguy-hiểm cho nước Nhật. Nghe đâu các đại biểu Nhật đã được mệnh lệnh xin đại biểu Nga bỏ khoản ấy đi. Còn các khoản khác về việc Sakhaline thì vẫn định về ổn thỏa, nay mai hai nước có thể lập giao ước với nhau được.

(Indopacifi)

BÁN THIÊN ĐƯỜNG ĐỂ KIẾM ĂN

Một người Hồi-hồi tên là Abdul Said lừa dối kẻ đồng-giáo của mình một cách rất mọi-dợ, mà cũng rất tài-tình. Người ấy tuyên-ngôn rằng Mahomet báo mộng cho hắn đến thành Mecque đào một nơi kia gần lăng Mahomet, thì thấy một cái địa-đồ thiên-đình, có địa-đồ ấy thiện nam tín nữ có thể chuộc trước cả ở chốn ấy sau này. Abdul Said lại nói hắn đã lấy được địa-đồ ấy, ai có muốn mua chỗ nào hắn cho. Thiện nam kéo đến mua cuả rất nhiều, mỗi người hắn lấy 500 đồng rupi. Hắn mua được ruộng đất nhà cửa rất nhiều.

Mới đây có một nhà đại phú xem mình gần đến lúc chết, bèn cho mời Abdul Said đến xin mua một chỗ tốt ở trên thiên-đường, Abdul Said đòi đến 250.000 dollars mới bán, tới phá ông cũng ưng giá đó ngay. Phá ông mua được chỗ tốt lắm rồi, ông làm thơ-mua, mướn con chạn thầy ghi-tạc lại rất mỹ mọi phần lớn nhất định không ngờ đến bên đi kiện kẻ bán thiên-đình. Tòa án xét ra Abdul Said xưa nay lừa thiên-hạ đã nhiều, có khi cũng một chỗ lấn đem bán nhiều lần. Nhưng có một điều lạ rằng bao nhiêu chứng tá tòa đòi đến, đều chối không ai tỏ-giác hắn cả. Thậm chí có một người đến bà gần lại đều khóc lóc mà cùng rằng chồng có bao mộng cho biết rằng khi về thế sống đã mua sẵn chỗ ở thiên-đình, nên từ khi chết đến giờ vẫn được sung sướng. Vì vậy tòa án xét ra không có chứng cớ lại phải thả Abdul Said ra cho lẫn tử làm cái nghề bán thiên-đường mãi.

MỘT CƠN SÓNG GIÓ NHÂN TẠO

Mới đây một hiệu chế phim chớp bóng làm cho cảnh bể Villefranche, bóng nổi con sóng gió. Bèn ấy trên để đá chắn cửa bể, có đặt một rẫy máy phát động tân bay sức khỏe tới 400 mã-lực để thổi ra gió; trong khi gió thổi ào ào, có xe may chở những thùng nước chứa tới 1 800 lít mà đổ luôn. Nước cỗ xuống bị gió thổi bằng đi xa tới 20 mètres. Ở dưới bể lại thả ca-nốt rất nhiều, máy chân vịt vận rất nhanh, khiến cho sóng bể cỗ lên dữ dội. Ngoài giờ lại có mấy bọ đèn điện rất sáng chiếu rọi xuống cho sóng trục lên, để người chụp ảnh đứng xa mà ảnh tàu tuyệt khéo đánh trong khu sóng vỗ nước reo ầy. Riêng một cảnh sóng gió ấy làm hai đêm mới xong, tính ra tốn mất hơn 10.000 quan.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nhờ ngài làm ơn chỉ bảo cho tôi việc sau này:

Nguyên cụ tôi có một miếng tư-thổ ở Hanoi, làm nhà lên để ở đến năm 1891 bị cháy. Sau xin làm lại Nhà-nước có cất mất non một nửa đất ấy để làm bè. Vậy bây giờ tôi còn có phép xin Nhà-nước đền bù về chỗ đất bị cất ấy nữa không, bất rằng văn-tự địa-đồ còn cả và từ ngày bị cất đất, cụ tôi chưa có làm giấy khai về việc ấy lần nào.

Nay kính hỏi

LỜI ĐÁP. — Vì thành-phố Hanoi là một pháp-nhân (personne morale) nước Pháp, thì chiếu là thành phố viên điều luật tiêu diệt thời hạn ba mươi năm ở trong Dân-luật mà bác lời xin của ông đi.

Nếu ông có đem kiện thì cũng ổn phí vô ích.

Ông thử làm đơn kêu với tòa Đốc-lý và kể rõ tình đầu như đã nói trên kia, họa may thành-phố có đền cho đồng nào thì đền, chứ bây giờ đất ấy thành-phố đã chiếm ngoài 30 năm thì thưa kiện cũng là vô hiệu.

Ph. h-L.

Việc Phan-bội-Châu tại Hội-đồng đề-hình

(Tiếp theo)

Đúng 3 giờ chiều hôm qua Hội-đồng lại họp, người đến xem, lại đông hơn buổi sang. Mới 2 giờ, trong tòa ngoài hiên người đã đông như nêm cối, ai đến chậm không thể nào chen chân được. Buổi chiều việc sanh phòng lại cấm một lần nữa.

Buổi sang chưa hỏi hết, quan chánh Hội đồng lại hỏi tại.

Quan chanh Hội-đồng.— Sáng hôm nay ông cũng gia lời đang như những câu hỏi, vậy hội-đồng hãy thuật lại những việc ông hành động trong khoảng từ năm 19 4 cần năm 1913 ma trong nỗ sơ còn ghi cả.

Ngày từ thuở nhỏ ông đã hăm-mộ ông Phan-đình-Phùng lắm rồi, ông vào đang ông Phan-đình Phùng ma phản đối chính-phủ Pháp. Thuở nhỏ ông rất chăm học, khi đỗ tú khoa trường Nguệ rồi thì ông có tư trong phản đối nay, ma cho hãy giờ ông đã đứng làm lãnh-tụ đang cách mệnh rồi, ông thường tụ họp người ở nhà để truyền ra những lý-thuyết phản đối, nương tác đe ông nhờ được một quan sông-đốc cho cho ông, nộn ông không việc gì.

Khi ông vào Huế thì bao nhiêu người có ý phản đối chính-phủ Pháp, ông hội họp thành đảng ra mà ông lam ra quyền *Lưu-cầu huyết-lệ-thư* Hồi N ật Nga chiến tranh ông lại đi hành động lắm nữa, ông thừa cơ hội đe ma mở mộng làm lãnh-tụ cho một đảng lớn mạnh, chẳng những ông chực khôi phục nước ma lại muốn lam thông tỉnh cả nước Nam. Năm Thanh-thai thứ 16, — chính lời cung của ông đã khai trong khi dự tuẩn — ông đã nội họp mọi đảng to ở Huế có những Nam-chinh, Sơn-tân, Ám-Vũ, Tả-Bịch, Ám-Hải, Đăng-thai Thân, Đặng-tử-Kính duy có Hằng-hải-Hồ là không dự. Trong khi họp-nghị ấy thì trong họp có bàn để cho ông xuất dương, nhưng không biết đảng tên ai ma làm cách mệnh được. Nhưng cách-mệnh cần nhất là phải có tiền thì không biết lấy vào đâu được. Bết thấy người trong hội đồng-lâm đánh đổ chính-phủ Pasap, nhưng còn vấn đề dựng quân-cuả hay dân-chủ thì trong họp cũng quyết định. Sau khi đã bàn ấy rồi thì trong họp mới định đem Cường Để (Kỳ ngoại hầu) đi Xét ra Cường-Để sẽ lấy cái thanh thế cai nhà ông bỏ ngoài, như là lên ngôi hoàng để hợp đại trào mà chụp ảnh. Ông biết Cường Để có cái chi ấy mà ông chực lợi dụng. Khi quyết định chọn rồi thì ông sang Tàu trước để rồi đưa Cường-Để sang sau. Đến tháng mọt năm Giáp thìn, Ám-Ham đánh giây thép cho Tăng-bạt-Hổ đưa ông sang Nhật-bản. Khi tới Thượng-hải thì ông đi-tìm Lương-khải-Siêu để cầu cứu, nhưng Lương không ở đó, ông lại qua Hoành tân (Yokohama) thì mới gặp Lương-khải-Siêu. Những lời của Lương-khải Siêu cũng ông bàn với nhau thế nào thì tử xem cái bài tựa quyển *Việt Nam vong quốc sử* của Lương-khải-Siêu không có lẽ gì mà lại bịa đặt ra làm gì.

Lương-khải-Siêu cũng đồng ý với ông mà kén người hoàng-phái rồi Lương đem ông giới thiệu với các bực trí thức bản Nhật-bản và chính ông đã hết sức vận động để nước Tàu và nước Nhật giúp ông.

Ngày tháng bảy năm 1905 ông mới trở về Bắc-kỳ thì Cường-Để, ông định đi Hồng, nhưng đến Nam-định thì ông ở lại nhà ông đốc Định-Trung, với tê

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

xin liền Đặng-tử-Kính nhưng Đặng-tử-Kính không đến cho nên ông lại đi một mình sang Quảng-đông rồi sang Hoành-tân thì Tăng-bật-Hổ đã đợi ông ở đó. Khi sang đến Hoành-tân, ông tiếp được giấy tiếp của ông Tử-Kính báo tin Cường-Để sang Tàu, thì ông mới về Quảng-đông đón để đưa sang Nhật. Bấy giờ mới lập ra cái *Duy tân-hội*.

Cuối năm 1906 thì ông với Cường-Để sang Nhật. Xét ra ông sở dĩ đi với Cường-Để là cốt nhờ cái tiếng *Cường-Để* là người hoàng-phái thì mới lấy được nhiều tiền ở trong Lưỡng-tỉnh. Cái kịch thứ nhất về việc âm mưu của ông chực hại chính-phủ Pháp là ở đó.

Ngay từ buổi đầu, ông đã có ý phản đối chính-phủ Nam-triều và chính-phủ Đại-pháp. Như ông Phan-chu-Trinh là bạn của ông, cũng là người phản đối, nhưng ý kiến lại không hợp với ông. Ông Phan-chu-Trinh thì phản đối bằng cách ôn hòa, còn ông thì phản đối bằng cách bạo động. Ông nói với ông Phan-chu-Trinh rằng ông hành-động cho Cường-Để mà kỳ thực thì ông hành động cho ông. Xét ra ông là người rất khôn khéo, lẽ đem những phẩm hàm mà dỗ người ta, biết lợi dụng cái lòng hiếu danh của người ta, ông thật là một tay hành động rất khéo.

Ph-b Ch. — Tôi có ý phản đối, có ý muốn cho nước Nam độc lập, thì lại không biết thế là phạm vào tội tử hình du? Nhưng cái chết ấy cũng không hề chi. Tôi sở dĩ theo ông Phan-đình-Phùng là lấy ông có lòng trung quân ái quốc, mà cũng là tôi theo cái đạo học của cha tôi. Trên năm mươi 20 tuổi, tôi mới có lòng ái-quốc, là vì tôi đã có được nhiều sách Tây, sách Ấn-độ, sách Gia tô, tôi coi ai cũng như anh em một nhà ai lớn tuổi là anh, ai bé tuổi là em, tôi thương đến nước Nam tôi cũng như thương tôi vậy.

Năm tôi thi Hỏ trường Nghệ rồi, tức ngồi nhà tại tự khắc rồi cũng được làm quan, nhưng xét ra chính-trị nhà nước trong 18 năm giới vẫn không thay đổi chi hết, nên tôi phải sinh lòng cách mệnh. Khoa cử là khoa cử dở, học đường lại chẳng mở thêm được cái nào, tuổi mà lại nặng nề, cho nên tôi mới phải đi ngoại quốc.

Quan chánh. — Ông trả lời không đúng với những câu hỏi đồng hồi.

Ph.-b. Ch. — Các quan bảo tôi là người chỉ lợi dụng, chực làm lợi cho mình, như trên tôi không phải. Tôi vì lòng yêu nước mà bỏ cả vợ bỏ, cả con, bỏ cả họ hàng, lưu lạc ra ngoài đã hơn 20 năm nì tai thiệt không phải là tôi có lòng vì nước. Các quan buộc tôi điện nọ thiệt oan quá.

Có lòng thương dân thương nước mà cứ ở trong nước thì Nhà-nước bắt, cho nên tôi phải ra ngoại-quốc. Tôi có chi lưỡi cái bút không được dạng cho nên tôi mới phải bỏ nước mà đi. Tôi phản-đối là đúng cái văn-hóa mà phản đối, là phản đối bằng cách ôn hòa. Nhà-nước Đại-pháp to như trời, giam sáng quản tinh-tiền bạc nhà nước có biết mấy, mà tôi nỗi tí nhỉ con muỗi, tôi đâng cách-bạo động mà phản đối thì sao lại đặng.

Quan chánh. — Ông đã dùng những qua *bom* để toanh tực lòng sở nguyện của ông. Xét ra trong sự hành động của ông thì chỉ ý có hai điều là tiền với người. Ông đã hết sức cổ động cho nhiều người ra ngoại quốc. Trong mười năm giới ông làm hết bao nhiêu là sách là giấy cổ động là ông đã biết cái ngọn bút lông của ông đã có cái mãnh-lực đến chừng nào.

Ph. b. Ch. — Phải, đâu hết phản-đối chính-trị phải có người, bởi vậy mới phải khuyên người đi học. Khuyên người xuất-dương đi học thì phải tỏ bảo cho người trong nước nghe, bởi vậy mà phải dùng Cường-Để.

Q. ch. — Việc cổ-động của ông làm kịch-liệt lắm. Những lời ông thổ lộ ra toàn là những lời oán trách và mạ lị chính-phủ Pháp cùng những người Pháp ở đây cả, nhưng thiết nghĩ người ta không cần phải mạ lị cũng phản-đối được. Như ông Phan-chu-Trinh cũng phản-đối mà không có tăng mạ lị ai.

Ph. b. Ch. — Trong các bộ sách đề tên tôi thì cũng có sách tiết tôi làm, mà cũng có sách người ta làm mà đề tên tôi. Vì dân Annam ngu say cả nên tôi phải đành thức, mà đánh thức thì phải làm sách. Trong sách ấy tôi có chê người Tây thiệt, không muốn cho người ta ở nì thiệt, song tôi không có mạ lị mỏ.

Q. ch. — Không phải là chính ông thảo những việc giết chết quan toàn-phủ Ngô-duy-Hàn ở Thái-bình và hai quan tư ở Hưng-hóa đó ư, song ông đã khiến cho cảnh tay những kẻ thảo-phạm làm việc ấy, nghĩa là những kẻ ấy là cái đồ vật của ông dùng.

Ph. b. Ch. — Sách tôi có bán về cái chính-trị nào, bàn việc hợp quần, việc độc lập, nương bao giờ cũng dùng cách ôn-hòa mà mong độc-lập. Nếu họ coi sách tôi mà không hiểu thì không phải lỗi ở tôi. Nếu dân Annam giết-man làm những việc đâu độc những việc nêm *bom* như rứa không phải lỗi ở tôi, có lỗi là lỗi tại ông các nhà... Xin các quan cứ lấy quyền Hải ngoại mà đi thử mà coi thì biết. Người Pháp như thần, như thánh, người Nam như con gà con heo thì bảo tôi chống chỏi sao được. Tôi có thù oán các quan bình mà sai người giết, khi tôi nghe tin ấy tôi lấy làm đau ruột nhiều, vì tôi có phải ở các quan bình mô, quan bình là người có công có giữ cho xứ tôi thì sao tôi lại có ý hại, lỗi là ở cái chính trị chứ tại đâu quan bình?

Q. ch. — Trong những việc tòa án binh và các hội-đồng đề trình đã xử trước thì ai cũng đồng tư kha là Phan-bội-Châu thủ xướng mọi việc, chính Phan-bội-Châu đã sai khiến, chính Phan-bội-Châu đã cho khí giới.

Ph. b. Ch. — Vì tôi ra ngoại quốc cho nên thành có tiếng to, ai làm việc chi cũng đổ cho tôi. Nếu Nhà-nước nghe người ta trong nước thì Nhà-nước cứ giết tôi đi và nếu Nhà-nước chiếu theo pháp luật thì tôi là người không có tội.

Q. ch. — Ông chẳng đổ lỗi cho Cường-Để, cho Tán-Thuật, cho Ngthượng Hiền đấy ư?

Ph. b. Ch. — Một tội phản đối của tôi cũng đã tử-hình rồi, tôi phải đổ lỗi cho ai làm chi?

Q. ch. — Phạm-văn-Tráng hồi năm 1913 có khai rằng nó dự việc quả bom là nó cũng biết cái cuốt ở trong tay rồi. Nó có nán yên cứu chính-phủ mở trường học ở trong nước để khỏi phải xuất dương thì ông lại mắng là đồ trẻ con, mở trường làm gì, chả ý là đuổi người Tây ra khỏi cửa và phái đặt Cường-Để lên làm Đông-thống đứa chủ.

Ph. b. Ch — Tôi không quen biết tên Tráng bao giờ, nay tôi mới nghe nói là một.

Nếu đăng hết lời tranh-biện buổi chiều hôm qua vào một số báo này thì dài quá. Nương bản-báo không muốn cái ngại phải nóng ruột đợi cái kết-quả thế nào thì nay hãy đăng cái án tòa kết đã, còn những lời tranh-biện thì xin để mốt đến ngày mai.

Mấi đến 8 giờ 25 Hội-đồng mới làm án xong kết ông Phan-bội-Châu phải khổ-sai chung-thân. Ông có xin chống án lên Hội-đồng Bảo-hộ.

Còn một điều nữa phải thêm vào đây cho đúng là trong khi hội-đồng đang hỏi ông Phan thì có ông tú Nguyễn-khắc-Doanh người Nam-định đem một lá đơn cử tự khiếu cho ông Phan, song Hội-đồng không nhận mà bắt ông tú phải ra ngoài cửa công.

Các bản-báo ấn hành thì được tin rằng ông Raymond Bona là luật-sư cãi cho ông Phan-bội-Châu có gửi điện-tín vào Saigon xin quan Toàn-quyền giảm tội cho ông Phan.

(*Còn nữa*) L.

Luyện tập quốc-văn

Thư gửi cho bạn

Nghiêm nhân-huynh phủ giám.

Thưa bác trước khi tôi tiếp được thư bác, lòng tôi luống những mong cho ngày mau mau ngóng, vì một nỗi xa người cố hữu.

Nhớ ai ngày ngẩn ngày ngơ,
Nhớ ai ai nhớ bây giờ nhớ ai,
Ngày đêm thổ vắn than dài,
Nhớ ai nào biết rằng ai nhớ mình.

Ôi! sông Đà-m, bến Vị xa cách bao chừng, bạn cũ tình xưa, bàng khuâng nỗi nhớ. Vì nhớ mà ốm, cảm quá sinh buồn, buồn nên sinh tưởng. Hồi tưởng bốn năm có lẻ, cùng ai khuya sớm đi về, một tháng mươi lần họp mặt thề than, lời lẽ tâm đầu ý hợp, đem văn-chương mà mài dũa cùng nhau, lấy giáo-hóa mà cổ chấn nhân tình. Lắm khi ngồi đem chuyện đời mà kể, tài lại tài tình thơ than cho thế thái nhân tình, nghiến răng chau mày, nghĩ đời bỉ ai vì phong hóa, vì hoàn cảnh, bày ra trước mắt, chúng cùng cảm, thơ phú vài câu cùng nhau gâm nga gải muộn. Nào những lúc giảng trong giờ mát, tay cầm tay không rời bờ sông, giới tạnh, mây quang, đem quả bóng đá trên bãi cỏ, năm ba bầu bạn cùng lũ họp-sinh, họp một vui vầy, tập thể thao thể dục. Đêm đông lãnh liêu, tâm bầy tâm ba, đuốc mài nhà đánh cùng nhau chuyện vẫn, câu cười tiếng nói, đắm tuồm thâu đêm. Bao nhiêu tình ngưỡng chất chứa bên lòng, nay xế bài người đông, tâm tình đôi đoạn, vắng tanh tin nhắn, hồn bướm mơ màng.

Dịp đâu may mắn lạ nhường,
Nhận được thư bác vội vàng giở xem

Chà! chà! thư ơ hữu của ta đây, mà bấy nay chờ đợi, thoạt xem đã gợi mối sầu, vì những câu đau đớn, mối liễu qua mấy hàng chữ trên đã thấy bác phàn nàn thế thân về hoàn-cảnh, lại đến câu có mấy anh em bạn cũ, nay đã xa vắng hai người, kiếm bạn vui chơi quanh quẩn cũng lại mấy người, nên cũng tẻ, tuy rằng vẫng sao hôm đã có sao mai, nhưng mối tình thâm vẫn còn thờ ơ chưa đậm, sao cho bằng chỗ cố hữu đồng tâm. Sau cùng bác lại có câu: mừng cho tôi đã được dồi đi chỗ mới xa cách được cái hoàn-cảnh cũ, cùng gần gũi số-hương, nặng lui tới được cảnh gia-đình đầm ấm. Tuy vậy, xa được hoàn-cảnh lấy lại có hoàn-cảnh khác, dẫu có khác nhau cũng chỉ có khác người, trường học bây giờ không hơn trường học cũ cổ công sang sửa họa được một vài. Nay xin tả chỗ trường học nơi tôi đã học nghề: trường học ở đây vẫn chưa có, hãy còn lớp tạm ở một bên giải-vũ đình, rất là chật hẹp, bàn ghế được 5, 6 bộ, học-trò cũng độ bốn mươi, trong dân xã xem cũng hiếm người học-thức, ai là người có-động cho sự học hành. Thế mới biết sự học ở chốn thôn quê đâu cũng còn chênh mảng, hễ bao giờ mới được chấn-hưng, nói đến sự làm học đường thì vẫn thấy họ bưng tai chưa nghe, nói đến sự, mong sao mọi việc được hoàn-hảo tưởng cũng khó thực! Phần nào giao thiệp với những ông kỳ-mục say rượu bét nhè, đỏ dở ương ương, lắm điều trái tai mà không dám cãi, phần nào dạy dỗ một bọn học-sinh ngu đần ngu ngơ, ngẩn ngẩn ngơ ngơ, nhiều lúc bực mình mà không dám nói. Nương thế nào nỗi lòng, tôi vẫn phải cố tâm bầu chí mà chăm vào công việc của mình, vậy phải đem những điều đã sẵn-kiến sở hành đã từng trước mà bồi đắp trang-hoàng cho trọn cái nghĩa-vụ của tiên giác, giác hậu giác và trọn cái bổn phận đối với phụ-huynh học-sinh và nhà-nước đã ủy-thác cho mình. Nhưng nói thì dễ mà làm thì khó, tôi cũng không dám tự phụ ngay rằng những điều nó ở trên đã làm hết được chưa, vậy ở bác với tôi là người bạn cũ nên cũng đem ý-kiến của mình mà gửi tỏ cùng nhau. Chuyện nói để đó, muốn nói nữa không biết nói gì, âu là nhắc lại những sự đức dục, trí dục cùng thể-dục của bác cũng tôi đã tự gửi khi ngoài ra đã tái-bình, những điều ích lợi ấy đã có hẹn gặp nay các bác còn ở lại cũng nên duy-trì lấy, chớ nên những bỏ, thì tôi ở xa cũng được vui lòng. Nay tôi ở trên này cũng muốn ao ước những điều ấy, mà tìm được bạn đồng-chí thường cũng khó thay! Nói đến đây tôi lại chứa chan làm mối cảm tình vì nỗi bác tôi xa cách, nghĩa tình lai láng, ngổn ngang trăm mối bên lòng! Gọi có mấy hàng nhắc lại chuyện xưa, gửi bày chuyện mới, ngỏ nỗi tâm tình.

Mấy lời ký chú đinh ninh,
Xa xôi ai có thấu tình chăng ai.
Ngày xuân ta hãy còn dài,
Vị tình xa cách nên vài bốn câu.
→Long này về lại rỗi trăng thâu! . . .

Kính bút

Cô-tr', Ngọc-hồ T. V. B.

Tin sau cùng

Tại thứ-dân nghị-viện

Thứ dân nghị-viện bỏ 243 phiếu đối với 4 phiếu ưng việc cho phép nhà Pháp quốc ngân-hàng cho nhà-nước vay thêm 1.500 triệu.

Ông Blanc làm lập tòa nội-các

M. Doumergue cử M. Briand lập tòa nội-các. (*Havas*)

Cải chính

Ngày chủ nhật hồi 17 giờ, sau khi nghị-viện bỏ phiếu về khoản thứ 5 trong bản dự án tài-chính, số phiếu phản kháng là 278, số ưng thuận có 275, nên tòa nội-các từ chức.

(*Indopacifi*)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 25 độ
15 giờ 28 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	10 $ 00
nhì,	9 50
ba,	8 55
Thóc hạng nhất,	5 55
Bắp ngô	5 50

Giá bạc. Kể từ ngày 24 Novembre 1925 giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1 fr. 20.

Thị giá quốc trái. — Ngày 23 Novembre 1925: 46.75. — 50,9). — 42,60. 41,80. — 66,95.

Tin tàu. — Tàu *Claude Chappe* mang thư sang Pháp đến thứ năm 26 novembre 1925 này hồi 6 giờ sẽ ở Hải hoong chạy Tourane Qui-nhơn và Saigon.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong ngày thứ tư 25 novembre, chuyến xe hồi 20 giờ 7 phút.

Tàu *Azag le Rideau* mang thư sang Pháp, thư các thư và các hòm có khai giá không kể, đến ngày 28 novembre hồi 6 giờ, sẽ ở Haiphong đi Tourane và Saigon.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa hồi 20 giờ 7 phút ngày 27 novembre 1925.

Bức điện-tín của quan Toàn-quyền. — Quan Thống-sứ vừa thông-tri cho các quan Công-sứ các tỉnh bức điện-tín sau này của quan Toàn quyền Varenne gửi cho ngài:

« Tôi rất đau lòng chức thể-hiện Thuộc-địa từ ngày 18 tháng này. Tôi lấy làm sung-sướng tỏ cùng ngài và nhờ ngài chuyển cùng các hội-đồng trong xứ, các nhà thực-dân, các quan chức cùng tất cả các nhân dân Tây Nam tấm lòng tận trung của tôi và cái lòng sẵn sóc tới sẽ đem vào sự mở mang cùng sự tiến-bộ của cái xứ thuộc dưới quyền ngài. Tôi tâm-cậy ở ngài và tin-cậy ở sự tận tâm của tất cả mọi người ở gần tôi trong khi tôi làm cái chức-vụ ấy.

Quan Toàn-quyền mới đối với người học-thiên. — Nhân thì quan Toàn-quyền Varenne mới tới đất Đông-Pháp, quan Học-chánh tổng trưởng Đông-pháp, sẽ thay lời tiết sẽ các viên chức trong ngành học-chính chúc mừng ngài, thì mới đây quan Toàn quyền mới có điện cho quan Học chính tổng trưởng mấy lời sau này:

« Tôi cảm ơn ngài về những tình ý ngài về những tình ý ngài đã tỏ cùng tôi và xin ngài thâu nhận và chuyển đạt cùng các viên chức trong ngành Học-chính những lời tỏ mối cảm-tình của tôi ».

BÁN RẺ

Nhà Demange, 40, phố Ngô-trạm, Hà-nội, có nhiều bi-tất dân-ông, dân-bà, trẻ con, bỏ ra bán hạ giá, nhiều đồ tốt lắm, xin mời quí-khách chiếu-cố. Quí-khách nào đến trước chắc cũng chọn được nhiều đồ vừa ý.

TRUNG-HIẾU THAN-TIÊN
Dịch tiểu-thuyết Tàu, toàn bộ 7 quyển đã đóng gộp làm một, dày 348 trang giá 0 $ 50 tiền gửi 0 $ 20 bán ở các hàng sách và nhà Soan-giả 98 hàng Bông, Hanoi.

CUỘC TIỂU-KHIỂN TẠI:
Rạp CINÉMA PALACE HANOI
Bắt đầu từ tối thứ tư 25 novembre đến thứ ba 1er Décembre 1925
Chiếu đại phim ảnh
L'HEURE SUE MORT
Đại bi-kịch phá hài-kịch năm đoạn
Phim ảnh chiếu ra nhiều ám-hồn tại nơi cực-lạc cùng các bộ xương cốt, trông rất thảm-thương.

MỘT DỊP RẤT TỐT

Muốn bán một cái xe ô-tô « Amilcar » kiểu 1925. Hai chỗ ngồi 6/8 mã lực. Đồ chữa chạy càng bánh xe thay đổi đủ cả. Mới dùng có 8 ngày.
Hỏi tại: 71, đường Gambetta.
6, phố Hàng Trống

MỘT DỊP TỐT

Muốn bán một cái ô-tô Bebe Peugeot 6 H.P. còn tốt lắm. Định giá là 500 đồng bạc. Ai muốn mua xin hỏi tại số nhà 90 phố Boulevard Carreau.

VỊ ĐI XA:
Muốn bán một cái xe Citroën kiểu rất đẹp, còn mới lắm.
Bao giờ cũng ở ty cẩm lại.
Hỏi tại số 80, Bờ Gia-Long.
Buổi sáng từ 11 giờ đến 12 giờ
Buổi chiều từ 3 giờ đến 5 giờ.

HIỆU BÁO-CHẾ:
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
MÀU MỚI QUYỂN MẪU HÀNG
(CATALOGUE) Ở ĐÂY

MUỐN BÁN:
Một khẩu súng ban chim « Darne mod 11 à pompe, Calibre 12, type plume disques obturateurs convergents, brevetés Darne's. Rất khéo còn mới nguyên tại các đồ phụ rất nhiều giá 200 $ 00.
Một cái xe « Koupé » 2 tuổi, sơn rất tốt, mới et rappant rất khéo, giá 200 $ 00.
Một con chó cái « Braque bleu d'Auvergne » 18 tháng, arrêt et rapport rất khéo, giá 150 $ 00
Một con chó cái « Braque bleu d'Auvergne » 18 tháng, arrêt et rapport rất khéo, giá 50 $ 00.
Hỏi tại bản-quán.

số 336

THUY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Văn-đạt nói:

— Quân giặc thình-lình bỗ trốn, dẫu có dân mấy tớ hiểu thị chẳng qua cũng là cùng-đường nết kế, chứ không còn chủ-ý chi cả, can chi đại-nhân phải lo ngại. Nên năm nay ta không mở hội chơi đèn, chúng cho người đó biết tỉ tất chẳng ta là hèn nhát. Vậy xin đại-nhân cứ truyền lệnh cho nhân-dân rộng thành phải đặt thêm các đèn cho vui hơn mọi năm. Gẫu chợ lập trăm hai tòa giá sơn, chiếu theo thể-lệ ở *Bộng-kinh*, suốt đêm không cấm. Từ ngày 13 đến ngày 17, đêm nào cũng có thả đèn. Quan thái-thú thì phải kiểm-điểm cư-dân, thì phải kiểm-điểm thiên-thôn. Hôm ấy không ai được thiên-thôn. Hôm ấy đại-nhân cứ thân-hành ra chơi xuân để cùng dân cùng vui. Tôi xin đem một toán quân ra phía ngoài thành, đóng ở *Phi-hổ-các* để phòng đảng giặc; còn *Lý đề-g* ám đây thì cũng đem một toán thiết kỵ đi tuần-tiễu khắp xung quanh thành, khiến cho cư dân khỏi phải kinh sợ.

Lương-trung-thư nghe nói, xiết bao mừng rỡ. Khi các quan hội-nghị xong, liền treo bảng hiểu-dụ cho nhân dân được biết. Nguyên phủ *Bái-đanh* lại xứ *Bắc kinh* là một nơi quê lớn ở *Hà-bắc* đường đi lối lại, giao-thông rất tiện, buôn-bán đô-hội, hơn cả mọi nơi, nhân dân nghe nói có mở cuộc chơi đèn, ai nấy đều đua nhau đến để dự hội.

Mấy hôm ấy, khắp trong các phố phường, từ nhà bao-phủ, đến nhà tăm-tướng đều bảo nhau đi mua đèn đem nộp. Các lái buôn đèn, xa hàng hai ba trăm dặm, gần rong một trăm dặm, lại theo lệ thường mọi năm, khuân cả đến bán.

Bấy giờ trong thành *Bại danh* nhà nào nhà ấy, ngoài cửa đều có trăng đèn sặc sỡ, buộc đèn kết hoa, treo các hứa danh-nhân thư họa, bày các đồ kỳ-chân dị bảo, cả đến trong các ngõ hẻm, cũng có đèn thắp sáng trưng.

Trước cửa phủ *Bại danh* có lập một tòa giá sơn ở phía bên cầu. Trên giá-sơn làm hai con rồng lớn sắc hồng-hoàng, mỗi cái vảy rồng có một đèn lại được.

Ngộ dụng nói:

— Đề tôi xin đi thay huynh-trưởng một phen.

Nó xong, liền cùng *Thiết-diện-không* mục *Bát-tuyết* điểm lấy tám đạo quân-mã:

Đạo thứ nhất: *Bại đạo Quan thắng* dẫn *Tuyên-tán* cùng *Hắc-tu-văn* đi trước, còn *Trần-tam-sơn Hoàng-tín* đi tiếp ứng sau, đều toàn một thứ mã-quân cả.

Đạo thứ hai, *Bảo-tử đầu Lâm-sung* dẫn *Mã lân* cùng *Đặng phi* đi trước, còn *Tiêu-lệ-quảng Hoa-vinh* đi tiếp ứng sau, cũng đem toàn một thứ mã-quân cả.

Đạo thứ ba, *Song-tiên Hồ-diên-chước* dẫn *Hàn thao* cùng *Bành-kỷ* đi trước, còn *Bệnh-tất-trí Tôn-lập* đi tiếp ứng sau, cũng đem toàn mã-quân cả.

Đạo thứ tư, *Tích-lịch-hỏa Tần-minh* dẫn *Âu bằng* cùng *Yên-thanh* đi trước, còn *Khiếu-giản hổ Trần-đạt* đi tiếp ứng sau, cũng đem toàn mã-quân cả.

Đạo thứ năm, bộ-quân đầu lĩnh là *Một-già lan Mục hoằng* cùng đi với *Đỗ hưng* và *Trịnh-thiên-thọ*.

Đạo thứ sáu, bộ quân đầu lĩnh là *Hắc toàn-phong Lý-gai* cùng đi với *Lý lập* và *Tào chính*.

Đạo thứ bảy, bộ quân đầu lĩnh là *Sập-chí hổ Lôi hoành* cùng đi với *Thi-ân* và *Mục-xuân*.

Đạo thứ tám, bộ-quân đầu lĩnh là *Hồn-thế mã-ương Phan-thụy* nùng đi với *Hạng-sung* và *Lý-cần*.

Trong làm đạo mã-quân và bộ-quân ấy, mỗi đạo đi một đường, ngày ngày hôm ấy nghỉ lễ, không được chậm trễ, để đến nỗi lỡ việc. Bàn đến hôi canh hai hôm 15 tháng giêng đều phải họp tại dưới chân thành *Đại danh*. Tâm đạo quân-mã vâng lệnh xuống mài, chia các vị đầu-lĩnh khác thì cùng *Tống-giang* coi giữ sơn trại.

Lại nói chuyện *Thời-thiên* trèo qua tường vào thành, các khách-điếm trong thành đèn không chưa khách một. *Thời-thiên* suốt ngày đi dong ngoài phố, tối đến lại vào nằm ngủ ở dưới bệ thờ trong *Đông-nhạc miếu-thần*.

Ngày 13 tháng giêng, *Thời thiên* đi xem các rạp treo đèn kết hoa ở trong thành, bỗng gặp *Giải-chân* và *Giải-bảo* đánh các đồ giả-vị qua đó, cả *Đỗ-thiên* và *Tống-sơn* cũng đã cùng nhau đi lại ở đấy rồi.

Hôm ấy *Thời-thiên* thăng-thỉnh đi đến *Thập-văn tân*, trông thấy *Không-minh* đầu bù tóc rối, mình mặc áo rách, tay phải chống gậy, tay trái cầm bát, tập tà tập tễnh, đi qua mười quán ở đó.

Không-minh trông thấy *Thời thiên* sẽ rón rén đi theo sau lưng để nói chuyện. *Thời-thiên* nói:

— Đại huynh nét mặt hồng hào, trông không giống hình dáng kẻ ăn-mày đâu. Bên công-sai trong thành rất nhiều, giả-sử ông đỗ biết thì công việc của ta lỡ mất, vậy đại-huynh nên cẩn thận mà lảng-tránh đi thì hơn.

Nói chưa dứt lời, lại thấy một kẻ hành-khất ở đâu trông đi lại. *Thời-thiên* nhìn xem ai thì thực là *Không-lượng*. *Thời-thiên* nói với *Không-lượng* rằng:

— Bác này lại gio cái mặt trăng trèo kia ra thì sao cho gỡ được những kẻ ăn đói nhận khắt, hình-dáng như thế, tất nào khỏi bại-lộ.

Trong khi đang nói chuyện thì có hai người chạy đến vai lưng, tâm lấy mà quát to lên rằng:

— Bọn này giỏi thật!

Thời thiên quay đầu nhìn lại, trông thấy *Dương-hùng* và *Lưu-đường*, liền bảo rằng:

— Các bác hãy thọc tôi đến một chỗ vắng về nhảy!

Dương-hùng lại trách mắng rằng:

Ba bác thật không biết gì, đâm đứng chỗ, lấy mà trò-chuyện! Mày sẽ gặp hai anh em tôi, như giả-sử bị bọn công-sai tình mất nhanh tay kia đã biết ra thông tri cho phải hồng hết công-việc hay không! Các bác đứng có lượn đi ngoài phố, nên phải lẻn-lát mới được. (*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY & BỌC VÀNG
Máy mỏ neo, 15 chân-kính
Mặt pe kim có chữ dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2099

Sao mà nhăn mày nhiều mặt da thịt có ngứa khó chịu thì lấy Pommade Cadum thoa cho hết gầy quào làm chi cho trốc vẩy trầy da.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
Rue Paul-Bert, Hanoi

Trong các thứ rượu QUINQUINA thì thứ này vừa bổ và tốt hơn cả
Bán tại G. M. R. và các chi
13 h

NHÀ BÁN-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BAZOMPIÈRE MONTÉS
34, Phố Paul Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về dương tiêu tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Urotropinine
Giá 1$80 một hộp

BỆNH LẬU

Thụt bằng thuốc LUGAR mà chữa lậu thì không gì hiệu bằng THUỐC THỤT LUGAR có nhiều chất quý ở loài thực vật, trị trang lậu thì chóng quá ; mà nhất là chữa không cần-thận nó nặng lên thì THUỐC LUGAR dùng nhẹ lắm.

THUỐC THỤT LUGAR không có mùi gì cả, giá dụ ông tiểu tiện thấy nóng hay khó chịu mà dùng ngay thuốc đó thì lậu cũng gần phải ra cũng tiệt hẳn.

Hễ muốn giữ không mắc bệnh lậu, thì giao hợp xong rồi, dùng ngay THUỐC THỤT LUGAR.

Cứ thấy đau ống tiểu tiện thì trong một ngày thụt 3, 4 lần.

Thụt sẽ, để thuốc trong ống tiểu tiện độ 4, 5 phút, rồi sẽ nắn nắn ống đó.

Trước khi thụt thì phải nhác tiểu tiện đã. 2, 3 giờ xong rồi lại tiểu tiện nữa.

Trong khi lậu thì nên uống thuốc SANTAL MARY cả thụ. THUỐC LUGAR thì đâu bệnh nặng thế nào cũng phải tiêu diệt.

Thuốc thụt Lugar. . . 1$75
» Thuốc Santal Mary. 1$00

Bán tại nhà báo chỉ CHASSAGNE số 59 phố Paul Bert, Hanoi.

Các quan trong văn-phòng quan Toà-sứ quyền mới đã rời Hanoi. — Chuyến tàu *Claude Chappe* đi bến Haiphong vừa rồi, có chở các quan chức sau này trong văn-phòng quan Toà-sứ quyền mới : MM. Tril at chánh văn phòng ; Carrière phó văn-phòng ; Masse phó chủ sự phòng thư-ký riêng và M. Voiret, Becq.

Khi các ngài đi tới bến Haiphong thì ca đại-lý Foropon trong ô phòng công ở Saigon ra chuyến tàu *Amiral Le Rideau* rồi lại lừa trước xuống đón.

Trung Bắc Học hiệu. — Đến đầu décembre tới nơi này tại Trung-Bắc Học hiệu sẽ mở những lớp dạy tối cho các học-sinh đi thi bằng Sơ-học Pháp-Việt (Certificat d'études primaires franco-indigènes) và những học sinh đã có bằng ấy rồi mà muốn thi vào các trường đệ nhị cấp.

Học-phí định một loạt như nhau là ba đồng một tháng.

Ngài nào học sử đến bảo *Trung-Bắc Tân-văn* đến *Trung Bắc Học Hiệu*, 22 phố Pha-thọ.

Đua thuyền đi tập trận. Sớm hôm nay, ở Hanoi có chu mấy toán lính đi Sept-Pagode để tập trận hay mai, Cuộc tập trận này có quan Nguyễn soái Bertrand coi đạo binh Trung-Bắc ấy chủ trương. Quan Nguyễn soái Bertrand đã đi Sept-pagode từ sớm chủ nhật.

TIẾNG GỌI ĐÀN
La mort tập văn luận-thuyết của Dương-bá-Trạc soạn
giá 0$40 tiền gửi 0$11

Tại hiệu BÁO CHẾ MONTÉS có bán :
CHLORATE DE POTASSE đang làm phẩm.
LACTATE de CHROME đang để thuốc đỏ.
ACIDE FLUORHYDRIQUE dung để đục thủy tinh.
CARBONATE D'AMMONIAQUE et VANILLINE dùng cho các hạng bánh và kẹo.

Kỳ thi trí-huyện hạng ba. — Kỳ độ nhị có bài sau này :

Tờ bẩm bằng quốc-ngữ

Au cours d'une tournée dans votre circonscription, nous constatez le fonctionnement défectueux du service de l'Etat civil communal.

Nous adressez à ce sujet un rapport au mandarin provinciale et lui soumettez un projet d'instruction aux autorités communales pour leur rappeler leurs attributions et leurs devoirs et assurer le bon fonctionnement de l'Etat Civil Indigène dans votre circonscription.

Kỳ độ làm có bài sau này :

Dịch ra chữ nho khoản thứ 8 9 và 10 trong đạo nghị-định ngày 12-8-1921 định về quyền lợi của các hương-hội.

Hội-đồng xét sổ bảo-cử. — Hội-đồng xét sổ bảo-cử tư-vấn nghị-viên trong thành-phố Hanoi, chỗ bu như khoản thứ 28 trong đạo nghị-định ngày 25 mars 1913, có các viên chức sau này :

Quan Đốc-lý Dupuy : chánh hội-đồng ; MM. Đỗ-xuân-Mẫu, tri-châu, tổng sự tại phủ Thọ-xương ; Lê-hữu-Ma, tri-huyện Thanh-trì (Hà-đông) làm hội viên.

Hội Ái-hữu các viên-chức tòng sự tại phủ Toàn-quyền. — Hội Ái-hữu các viên chức tòng sự tại phủ Toàn quyền nay đã được phép thành lập theo như tờ lệ đã định trong quyền điều lệ định theo đạo nghị-định ngày 11 décembre 1924 và đạo nghị định mới có phép này.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy nếu hết quí ông nào mua thì gửi tiền cho ; nếu không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. * Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

Hội-chợ Hanoi. — Hội-đồng tổ chức cuộc hội-chợ có lời nhắc lại để công chúng biết rằng vào hội-chợ phải mất tiền.

Từ bây giờ có thể đến phòng ấy-viên về hội-chợ, số 106 phố Jules Ferry mua các tập vé, mỗi tập là 16 cái. Vé cho người Tây mỗi tập là 5 hào vé cho người Nam mỗi tập là 2 hào.

Tòa án trừng-trị. -- *Việc đánh lính cảnh-sát.* -- Vẫn việc này đăng ở số báo hôm qua, bản quán có tiếp được mấy câu sau này :

Sáng hôm nay tôi xem việc tòa án Trừng-trị của quý báo thì thấy việc tôi sai một chỗ can rẽ xin quý báo báo cải chính cho thì tôi được đội ơn lắm lắm.

Lúc ở Tòa án thì tôi khai như thế này :

« Bấy giờ một người Tây ở đâng sau tôi giơ tay chực đấm vào gáy tôi thì tôi vộ vàng cúi xuống để tránh, thành ra tay người ấy chứ không phải tay tôi đấm phải M. Morin (đội-xếp tây) đứng ở đằng trước »

Lúc ở sở cẩm và cái đơn riêng của tôi cũng khai như ở trên này.

Nguyễn-văn-Ý
81 Bd Francis Garnier

Việc sửa cống ở phố Jambert Vì phải đào một cái rãnh để làm cái cống ở phố Jambert, nên bắt đầu từ ngày 26 novembre đến 16 décembre 1925, con đường phố Đồ-hữu-Vị, trong khoảng từ đường Quan-thánh đến đường số 89 không đi lại được.

Biệt xứ. — Cái án của tòa Thượng thẩm Hanoi xử ngày 20 Octobre 1925 khép Vũ-văn-Nhu phải hai năm biệt-xứ và Phan-văn-Lịch tức Minh phải 5 năm biệt xứ nay thi hành cả ở địa hạt tỉnh phố Hanoi, Haiphong, Nam định và tỉnh Bắc-ninh Hà-đông.

Được tha ở tòa án. — M. Đinh văn-Vỹ, thư ký thượng hạng hạng nhất, ngạch các tòa sứ, quán ở Nam-kỳ, công vợ và đưa con gái 12 tuổi, được đi tàu từ Haiphong về Saigon, không phải trả tiền.

Cái tội thì giản.-- Cậu Lưu-văn Thiện, nhà ở số 197 phố France, Nam định, can về việc gian lận trong kỳ thi bằng Sơ-học Pháp Việt, khóa tháng juin 1923 rày nay bị cấm trong hạn 5 năm, không được ứng thi kỳ nào cả.

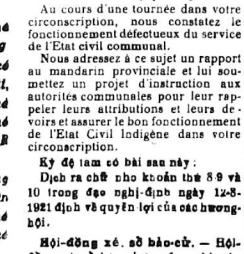
Cái văn bằng sơ-học số 2067 của cậu Lưu văn Thiện, thì nay hủy đi.

Ngạch chauffeur tòa sứ -- M. Chu-trác-Vân, *chauffeur* hạng nhì tại tòa sứ Sơn-tây, nay được từ dịch, kể từ ngày 17 novembre 1625

M. Lê-xuân-Mai được bổ làm *chauffeur* nhất, ngayết bổng 29 đồng, tại tòa sứ Sơn-tây, thay M. Chu-trác-Vân,

Lịch mới của bản quán đã xong. — Xin kính-cáo để các nhà đại-công-thương ủng các tờ giấy trong nước biết là lịch năm 1926 của bổ-quán đã in xong, vậy ai muốn mua buôn hay mua lẻ thì xin kịp đến bản-quán mà chọn các kiểu vẽ đẹp, kẻo chậm ra thì các kiểu vẽ đẹp người ta tranh hết mất.

Sau đây bản-quán xin thử in ngày mồng một tết ra sang năm để làm mẫu để các ngài xét thì đủ biết lịch của bản-quán rõ ràng tiện lợi hơn các thứ lịch khác là thế nào :

Giá lịch cứ bản-quán ban như sau này :

Từ 100 trở lên . . . 0$35 một
Từ 11 đến 99 . . . 0 40 »
Từ 1 đến 10 . . . 0 45 »
Tiền cước. . . . . 0 20 »

Các ngài ở xa, muốn mua lẻ tưởng nên rủ nhau mua chung cho nhẹ tiền cước thì hơn.

Ai muốn hỏi gì, xin cứ viết thư về cho ông Quản-lý nhà in báo, quản như sau này :

M. Bôi-xuân-Trieu
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Cái nạn ô tô ở phố hàng Nón. — Hồi 6 giờ chiều ngày 23 vừa rồi, tại chỗ ngã tư hàng Nón rẽ ra hàng Điếu, có xảy ra cái nạn ô-tô : Chiếc ô-tô số T. 2942 của M. Cự-Hiến số 17 phố hàng Đ ẫu đụng phải chiếc xe của nhà Phúc-mỹ. May không việc gì đến người, chỉ hư hỏng xe mà thôi. Đôi bên đã đền đình với nhau thỏa thuận.

Xe cát dụng phải xe cao-su. — Hồi 9 giờ sáng ngày 23 vừa rồi, một chiếc xe bò chở cát, do Nguyễn-Vun kéo, đi đến con đường số 88 thì đụng phải chiếc xe cao-su của Mme Ngt j-Sen, 38 tuổi, số 39, ngõ Hồng-phúc. Chiếc xe cao-su bị gãy một cái chắn bùn, tó bên đã điều đình thỏa thuận.

Giấy bạc nào thế ? — Người phụ xe ở ngõ hàng Hành tên là Nguyễn-thế-Bát, 43 tuổi, có đem nộp tại sở Cẩm một cái giấy bạc bắt được ở ngoài đường.

Một người Khách ăn cắp chiếc xe đạp. — Tên Nam-Vinh 16 tuổi, là người Khách ở số 16, phố hàng Bông, can việc bắt được ăn cắp chiếc xe đạp của một người bồi là Đỗ-ngọc-Niên 20 tuổi, ở số 4 đường Beaucamp. Vậy đã phải giải vào tòa án xét xử.

Mất áo tơi tây. — Một người học trò trường cao-đẳng tên là Phạm-v-Thọ, có trình rằng bỏ quên ở một chiếc xe cao-su hàng, không nhớ số, một cái áo tơi mặc mưa giá đáng 24 đồng.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tòa án Trừng-trị. — Phiên tòa ngày thứ ra 23 Novembre xử những việc sau này :

Lý-tri-Tục và Vũ-thị-Dược bị thưa là đem bán và sửa chữa một đứa con gái tà 12 tuổi và Chao-fong Sai bị thưa là tùng đảng vào việc ấy đều được tha vì xét không đủ bằng chứng nghị tội ; Phạm thị-Ngần bị thưa là ăn cắp 27 đồng, các đồ nữ trang và quần áo của trẻ nguyên Phúc (tức là việc chồng thưa vợ ăn cắp tiền theo giai đã đăng báo) và Đặng-đứ-Khiêm tức Bích can là tùng đảng và chứa chấp, đều được tha vì xét không đủ chứng cớ ; Ng-v-Đến ăn cắp 3 kilos đồng vụn đáng giá là 33 p. của xưởng Constructio s mécaniques phải phạt tù bốn tháng ; Trần-v-Minh tức Tư, tức Tư-Dận bay Gậu, tức Ng-v-Lợi ăn cắp thẻ sưu của lý-trưởng làng Thế trung và bị thưa là chứa chấp một cái điếu sứ, một tí các áo bằng xương của mấy người mất sắp phải phạt từ 1 tháng, nhưng được hưởng án treo ; Ng-v-Bàn tức Phúc, ăn cắp quần áo và đồ vật đáng giá tất cả là 104 p. 64 xu của M. Chanterean phải 8 hàng tù ; Lương-văn-Nhã phải giam vượt ngục bị 20 ngày tù án treo ; Phạm-thị-Lý phải 15 ngày tù về tội ăn cắp ; Ng-văn Kha tức Án trốn tù phải 5 tháng.

Một buổi làm phúc. — Bà Đốc-lý Krautheimer định ngày mai sẽ tổ chức một buổi làm phúc để lấy tiền quyên cho « Œuvre des Colonies des vacances ». Ba cô hứa sẽ hết sức cổ-động cho cuộc vui được trọng-thể.

Xác trẻ con. — Sáng ngày 22 Novembre người ta thấy ở đồng đá sỏi gần bóp cảnh-sát ngoài phố Bờ-sông một cái xác đứa con trai mới đẻ thì lập tức ông cẩm ở bóp ấy cho khám xét làm biên bản rồi cho đưa chôn.

Đâm hai nhát dao. — Hồi bốn giờ chiều chủ nhật, không rõ vì sự cãi cọ về công nợ thế nào, tên Bùi-v-Giản 24 tuổi làm nghề cu-li nhà ở Lục-viên lấy dao đâm vào ngực tên Vũ đình-Xứng 23 tuổi, cũng làm nghề cu-li ở tăng ấy. Lập tức người ta cho xe tên Xứng vào nhà thương cứu chữa thì quan thầy thuốc xét hai vết thương không nặng lắm. Hung-thủ đã phải bắt tống giam để hậu xét.

Nạn ngựa xiếc. — Vào hồi 4 giờ rưỡi chiều chủ nhật có đàn ngựa của một người xiếc đi đến phố Francis Garnier thì có chiếc xe tay hiệu P.P. V. số 2583 do tên Ng-v-Châu 23 tuổi, nhà số 3, phố Bel, igue kéo, bị một con ngựa vì tuổi xe sợ hãi lồng đề. C iếc xe tay hư hại ít nhiều ; còn tên Châu xây xát cả mặt và bên chân phải, thì người ta đã đưa vào nhà thương buộc thuốc, ông chủ phường xiếc nhận đền tiền thuốc cho người phu xe và phí tổn về việc sửa chữa chiếc xe bị hư hại.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba *24 Novembre 1925*

GƯƠNG TÀY LIẾP

(Hồi thứ II)

Vở chèo cải-lương soạn thành được ngót 30 điệu hát. Rất là vui tươi. Lần này diễn có sửa đổi lại và thêm ra mấy bài hát mới nữa. Xin các quý khách chiếu cố lại thưởng thức đông cho, và xin giữ chỗ ngồi trước. Có bán vé trước. Đúng 8 giờ tối thì khai diễn.

Tối thứ tư 25 Novembre 1925

CHU-MẠI-THẦN

Tích hát này có vai Tuần tỷ, vợ Huế. Kẹo thương. Vui nhất là chỗ vợ cả ở Huế ra đánh ghen.

CUỘC SỔ SỐ TRẺ CON TÀY LẠI VÔ THỪA NHẬN

Một quyển sổ 50 vé về cuộc sổ số trẻ con tây lại vô thừa nhận về các số từ 16851 đến 16900 bị thất-lạc.

Ai mua phải vé về các số ấy thì xin báo cho M. Gillet, économe, phố Delorme biết.

Nếu quyển sổ ấy không tìm thấy thì đến ngay sổ số những vé vào tập sổ ấy không có giá trị gì cả.

新民書館
CHUYỆN GIẢI TRÍ

Có nhiều ngài mua chuyện Giải-trí, vẫn ước-ao muốn được có từ số đầu, nay bản-quán mới thu-nhặt ở các sở gởi bán tại những nơi xa, như Cao-mên, Nam-kỳ, vân vân, được mấy chục bộ, có đủ từ số 1 đến số 8. Vậy ngài nào muốn mua, xin kịp viết thư cho Tân Dân Thư-Quán, số 29, phố hàng Bông đệm, Hanoi.

KHÔNG ĐẬU BẰNG

Hiệu có bán : Mực Carmin, Nhũ, Dụi, Nhao, Cầu-phông, vải, 3 bằng gỗ Lim, bàn tập và đủ các đồ phò tùng làm xe Cao su, các thứ bao gai, bao cói Dây gai tây, Dây thừng to, vân vân.

Hiệu lại có nhận mua khắp ở nơi Pháp gửi sang thứ sắp thơm sơn vào thực rẻ hơn thịt, trắng da, sạch tóc, sạch gàu, khỏi chảy. Nhất là mùa hanh thì sắp mấy là thuốc nổ công-hiệu như thần.

Hiệu tôi lại có báo về thực chiến bởi máy mẹ nầy, đã đẹp lại bền gấp mười cái 0$15 ở 0$50 đó.

Quý-khách mua hương xin tính giá - giá 20 tờ Mất lại hiệu BỘC-LƯU, 96, phố Mã-mây, Hanoi.

Rượu bổ-đào:
● TONIQUE TONKINOIS ●
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng annam, hiệu-bộ Khải-định Chơi ba, tàu Hội-chợ phương thời nhóm phải nắng.

Chiếm ông đại thượng phòng của MONTÉS gửi-đăng, có chỉ năm một thứ rượu bổ để tăng sực dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lạ-thời thị gửi cho gửi dương-phòng chế-tăng để-tử-tiệm-gió.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vẫn có số được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS
54, Phố Tràng-tiền
HANOI
Kho sau tiếp theo ở Tràng-Tiền
tự bảo-chế

Đông-cung thái-tử sắp lên ngôi

Người đại-biểu của hiệu HƯƠNG-KÝ Photo Hanoi ở bên Nhật-Bản đã gửi về cho ba kiểu ảnh đức Đông-cung thái-tử : một kiểu mặc đại-triều phục ; một kiểu nữa người và một kiểu cả người. Khổ rộng 13×18. — Giá mỗi tờ 0$40. Ngài nào muốn ưa hay là các hiệu ảnh ở ba xứ Trung, Nam, Bắc-kỳ này, hiệu nào muốn có bà kiểu ảnh ấy để treo làm mẫu, nên mau mau viết thư cho hiệu Hương-ký, kẻo chậm thì hết.

Có nhà làm nghề ảnh, hiệu Hương ký sẽ biếu không lấy tiền.

CÔNG-TY THUỐC-LÁ AN-DÉ-RI
(Société des Tabacs Algériens)
THUỐC-LÁ CHÍNH HIỆU
« MONDIA »
mỗi bao 20 điếu, bao lịch-sự
CÓ GỬI ĐI CÁC TỈNH
Một trăm (100) gói thuốc cuốn rồi,
8$50 cả tiền cước gửi đi các nơi và tiền hòm
CÔNG-TY XUẤT-CẢNG VIỄN-ĐÔNG
(Compagnie d'Exportation d'Extrême-Orient)
C. E. D. E. O.
14, Phố hàng Vôi — HANOI
ĐỘC-QUYỀN ĐẠI-BIỂU BÁN THUỐC-LÁ ẤY

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

PHÚ-THỌ

Một tên đi lừa đã bị bắt. — Tên Thiềm người làng Hy-cương phủ Lâm-thao xưa nay vẫn đi lừa các nơi thôn quê, nó lại đặt điều là hóa phép được một đồng bạc thành hai, thường đến các nơi bảo những người tham làm dại dột đưa cho nó năm chục, hoặc một trăm đồng bạc trắng thì nó sẽ hóa phép hơn, đã có nhiều người đưa tiền, nhưng chẳng thấy hóa đâu lại mất cả thành ra mất cả chì lẫn chài. Nó đi lừa ở nhà quê, lại đi lừa cả ở tỉnh trong mấy tháng nay mất tăm-tích. Đến nay người ta mới bắt được, đã giải tỉnh tống vào đề-lao rồi.

ĐÁP-CẦU

Ăn cắp xe đạp. — Vừa rồi một người chủ hiệu cho thuê xe đạp có trình tại sở sen đầm rằng có hai đứa đến hỏi thuê các cái xe đạp, có gửi thẻ lại, nhưng tên tuổi ở thẻ đều tây xóa lèm bèm. Thuê xong xe đi, là mất cả người lẫn xe, không thấy về nữa. Cái xe đó đáng giá 82 đồng.

KIẾN AN

Cũng lại chở khánh trái phép. — Sở tuần vừa làm biên-bản phạt tên Trần-văn Yêm, 21 tuổi, là xế về chiếc ô-tô số T. 2722 sen về việc cho chở đông khánh quá với số hạn đã cho phép.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Chết đắm. — Mấy người tên là Hỉ, Ký và bị Chút làm tại sở đồn-điền cao-su Pê-gue-et thuộc xứ Phú-lợi: trong lúc đương canh giữ hoa-lợi ở đó, bỗng đương trời làm mưa gió dữ-dội, nước sông chảy xuống như dao cắt, bọn chúng đều bị trôi cả; may sao có bọn gia-nhân của ông Tuần Bình, đâm thuyền ra phá-cứu, thời chỉ cứu được Ký mà thôi, còn Hỉ và Chút thì bị trôi mất. Tai-thể Hỉ đã vớt được, còn thi-thể thị Chút thì bặt tăm không tìm thấy đâu cả.

Thảm-trạng. — Một cái thi-thể của ai không rõ, hiện trôi nổi ở sông Cồn-khánh, thuộc về địa-phận làng Thổ-ngõa, phủ Quảng-trạch, xét thi-thể thì đã bầy nát cả rồi, không biết con người khốn nạn này sanh tiền quả là ra sao mà xảy bước mà đến nỗi thế, hay là có điều gì khả-nghi chăng? Quan sở-tại hiện cho mai-táng xứ Cồn-khánh, thuộc địa-phận làng Lý; Vậy ai là thân-thuộc thời đến mà nhìn.

THỪA-THIÊN

Xe ô-tô hại người. — Chiếc ô-tô của quan Công sứ hôm ở Hàn ra Huế khi đi đến địa phận Lạp-yên thì va phải một người, chứng là người lỡ đường hoặc là ăn mày thì phải, người ấy cứ lăn lóc lên rên xiết tưởng là chết, thì quan sứ liền tốc xe đến huyện Phú lộc phải quan huyện phải lập tức đến nơi khám nghiệm. Quan huyện Phú-lộc lập tức tới nơi sai dân-phu khiêng về thì còn sống liền gánh thẳng lên nhà thương Huế điều-trị May ra không việc gì.

Cọp ra. — Có một con cọp già thường ra quanh quẩn ở mạn Ba bọc, Câu-hai rình mò trâu vắng luôn, cũng khá, không hại gì đến người, chỉ thỉnh thoảng kiếm con chó, con nghé vậy thôi. Có một điều lạ không biết vì sao mà nó lại hay rên rỉ như người ốm mà rên vậy.

Người ta nói nó đau ốm cho nên mới rên, nhưng chắc không phải, vì có con cọp đến khi già lắm thời tiếng thở nó cũng rều như vậy.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh grip.

Mắc bệnh grip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh grip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

振 商 號

WONG KONG SANG

100, Rue des Voiles, Hanoi

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán cả tàm giờ sống.

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước một bữa cơm chính mỗi ngày một lọ.

Giá tiền 6$90

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

hoặc ống, hoặc viên.

Tại tất cả các thuốc-địa Pháp toàn dùng một thứ thuốc nay.

Gửi bán tại tất cả các nhà bào-chế

Nhà chế thuốc LACROIX, 29-31, Rue Philippe de Girard — PARIS

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu thần thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rạo phổi làm cho hay ho vật uống thuốc này rất để, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ; Bác thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng chỉ là hay.

ẤY LÀ:

Thuốc nước bổ huyết

MAU BỔ 1$40

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, sưng da dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không giấc, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Popaine.

Giá mỗi chai : 1$40

Le PARFUM des HUMANITÉS

(Sổ-Ký Thần-Hoa)

Soạn-giả : E. VAYRAC

Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

Vừa chữ Tây và chữ Quốc-ngữ đối nhau, giá mỗi quyển . . . 2$00

Chữ Tây riêng hoặc chữ Quốc ngữ riêng, giá mỗi quyển . . . 1.00

Ở các tỉnh, xin đính thêm tiền cước gửi: Recommandé : 0$50 thứ 2$00 và 0$70 thứ 1$00

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

SIGMARGYL

THỨC MỚI BAI UỐNG VÀO LỖ MIỆNG, HIỆU THẾ THUỐC CHÍCH TĨ

BỊNH TIÊM LA

LÀM RA VIÊN

uống khỏi lo phiền khuấy hại động chi trong thân, trong mình-mẩy cả

Gửi LAYON và LACAZE, Bào-chế và có bán thuốc ở HANOI

Thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu

SANTAL MARY

GIÁ 3$00 MỘT LỌ

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

CHASSAGNE

59, Phố Paul Bert, Số 59

HANOI

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 89

NÊN ĐẾN ĐỘ MÀ HỎI :

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước . . . .* Giá : 1$25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt . . . .* Giá : 1.25

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh grip và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc tẩy huyết và tiêu độc (là thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . .* Giá : 2$30

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . .* Giá : 2$20

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay.

NƯỚC HOA HIỆU L. T. PIVER

Nước hoa Floramy . . . . 0$95

Nước hoa Pompéia. . . . 0.95

Nước gội đầu Pompéia . 0.65

GIÁ HẠ NHẤT Ở BẮC-KỲ NÀY

Bán tại nhà Bào-chế **CHASSAGNE**

Số 59, phố Paul-Bert, Hanoi

UỐNG RƯỢU CHAMPAGNE PHẢI UỐNG THỨ

Pommery & Greno

mới là sành-rượu và lịch-sự

Bán tại : L'U.C.I.A. Haiphong cùng các chi-điếm các tỉnh

Sở Garage BOBILLOT

Lại có xe ô-tô cũ bán :

PANHARD 10 cv	16.000 f.00
PEUGEOT Quadrillette	9.000 . 00
PEUGEOT 10 cv	13.000 . 00
LORRAINE DIETRICH 15 cv	18.000 . 00

Xe rất tốt sửa lại như mới

Theo giá bạc bây giờ mua được hạ

Lại hỏi số 7, Boulevard Bobillot -- HANOI

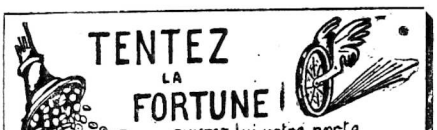
C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

TENTEZ LA FORTUNE !

ouvrez lui votre porte

VỚI 15 QUAN, QUÍ-KHÁCH CÓ THỂ ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Đồng 15 quan tức đến rồi về sau đúng làm 16 tháng mỗi tháng 30 quan, theo như luật ngày 13 mars 1900 thiệt là chắc chắn cho người mua.

Theo đúng số đến thì quí-khách nhận ngay được một số vé được dự ngay cuộc rút xổ kỳ nhất đến khi số mình được trúng thì thôi. Mỗi PHIẾU PANAMA được trúng thì được tiền là 500.000 cho đến 1.000 quan, hay là về sau cũng được hoàn lại 400 quan.

Thiệt là một sự để dành rất chắc chắn và lời nhiều

Có đến 200 triệu quan về số được trúng số

Mỗi kỳ xổ số các ngài lại nhận được bản kê những số trúng không mất tiền. Mỗi năm có 4 kỳ xổ số vào những ngày :

15 FÉVRIER, 15 MAI, 16 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cuộc xổ số thì xin gởi ngay 15 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8, Rue Papère, MARSEILLE (France)

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)